

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

sto Hæc agnitio generat dilectionem, Et dilectio facit legem. Fides agnoscit beneficium Christi, & incipit diligere benefactorem Christum & Deum patrem, & dilectio in gratiarum actionem facit legem. Ideò dicit Apostolus Rom. 10. Impletio legis est Christus. & Roman. 3, Lex stabilitur aut statuitur per fidem: causa igitur fidei veræ & dilectionis & timoris, est agnitio Christi: illa inchoat legem, & facit bona opera quæ Deo placent, etsi polluta carne fiunt, quia persona iam fide in Christum ante opus iustificata est: Ideò & placent nunc opera, & sua habent præmia accidentalialia in hac & post hanc vitam. 1. Corint. 3. Vnusquisque mercedem accipiet, scilicet secundum suum laborem. Essentiale præmium quod Christus nobis meruit, tenet fides & habet. Agnitio igitur & fides Christi, impetrat gratiam, auxilium, & virtutem seruandi legem & faciendi bona opera.

CAPVT I.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit lex Decalogi.*
2. *Quæ sint officia legis.*
3. *De premio atq; pænis legis.*

Diximò lex est doctrina, quæ docet quales nos esse oporteat, & quæ opera à nobis requirat Deus: & requirit perfectam obedientiam, & damnat eos, qui non obediunt. Si Christus quæsiuit à Legisperito Lucæ 10. In lege quid scriptum est? quomodo legis? Deuter. 6. Respondit, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo &c. Et Deuter. 27. Maledictus qui non permanserit in sermonibus Legis huius. Sic Lex docet, quæ scire debemus: & damnat, si non fecerimus. sed cum nemo legi Dei satisfaciat propter immanditiam carnis, quomodo effugimus

damnationem? Respondeo: fides in Christum nos liberat: est enim Christus perfectio, Rom. 10. ad iustificationem omni credenti id est, qui in Christum credit. Est enim alia iustitia Legis, alia iustitia fidei. Moyses scribit de iustitia quæ est ex lege, quòd qui fecerit eam homo, viuet per illam. Iustitia autem fidei homini credenti tribuitur propter CHRISTVM gratis, tanquam si Legi satisfecisset, licet non satisfacerit. Et hæc est magna Dei misericordia, quæ nobis propter Christum exhibetur. Certò igitur statuere debemus, quòd Deo placet illa inchoata obedientia legis, licet non perfectè satisfaciamus legi, quia facti sumus filij Dei per fidem in Christum. Ideò quamuis natura nostra oppressa peccato originis, nunquam satisfaciat legi, & quòd lex semper accusat nos eò quòd nunquam satis diligimus aut timemus Deum, sicut oportuit, reputamur tamen & efficitur iusti, ppter fidem in Christum. Sic enim inquit Prophe-
ta: Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatū.

Psal. 31.

2.
Primum
legis offi-
cium.

Secundò, primum officiorum legis est, vt sit disciplina, qua rudes erudiat, & coërceat. Et hic vsus pertinet ad iniustos & iustos: Deus enim vult coërceat iniustos externa disciplina, vnde 1. ad Tim. 1. Scimus quia lex iusto non est imposita, sed iniustis & non subditis, impijs, peccatoribus, sceleratis, parricidis, homicidis, fornicarijs &c. De iustis & iustis rudibus opus est institutione, doctrina & diligentia coërcendæ carnis, sicut pueris, adolescentibus, vulgo, &c.

I I.
Rom. 3.

Alterum officium est arguere peccatum, & perterrefacere conscientiam. Per legem cognitio peccati. Itè, lex iram operatur. Si enim nulla esset lex seu nulla obligatio, quomodo id quod fit contra Dei voluntatem, esset peccatū? Terruntur autem lege omnes qui nondum consecuti sunt emissionem peccatorum.

I I I.

Tertium officium legis in his est, qui iam sunt iustificati. Nam etsi sunt liberi à lege per fidem in Christum,

stum, ne damnentur: tamen ijs opus est doctrina legis, idque primò, propter doctrinam: opus est enim iustis verbum, vt sciant qui cultus, qualia opera placeant Deo. Ideò Paul. 2 ad Tim. 3. inquit: Omnis scriptura diuinitus inspirata, vtilis est ad docendum, ad arguendum, &c. vt perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus. Secundò, quia necessè est vetustatè, id est, peccatum in carne coerceri & argui, quia lex semper arguit presens peccatum. Sumus enim sic liberi, non quod lex non arguat sed si fide vincamus legem arguentem, ideò precamur in oratione Dominica no-
 bis dimitti debita nostra. Non autè essent debita, nisi lex obligaret & argueret, quanquam ita liberabimur cum credimus. Tertio, propter obedientiam, tametsi liberi sumus à lege, ne damnet: manet tamen ordinatio & voluntas Dei, vt creatura obediat. Quare obedientia necessaria est, & placet Deo propter fidem in Christum, quæ iam personam iustificat: Sic Christus non soluit legem, sed impleuit propter obedientiam patris, qui illam dedit. Sic enim Mat. 19. inquit: Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. & alibi, Hoc est preceptum meum, vt diligatis inuicem. Hoc est mandatum eius, vt credamus in nomine filij eius, &c. Hæ sententiæ loquuntur de voluntaria obedientia, & tamen nominant mandatum, quia manet ordinatio Dei, vt creatura obediat, etiam cum volens obtemperat: & tamen Euangelium interea docet, quatenus liberi sumus, sed ne damnet lex.

Matth. 6.

Ioan. 15.

1. Ioan. 3.

Matth. 19.

At inquies: cur Christus repetijt Decalogum, quando homo nec illi satisfacit, nec ipse iustificat? Respondeo, Euangelium exigit à iustificatis munditiam cordis & reliquos spirituales motus & affectus, scilicet timorem, dilectionem, pacem, charitatem, iustitiam, castitatem, patientiam, &c. & quoniã lex quoque docet huiusmodi motus, scilicet ne concupiscas: & exigit nedum externam, sed etiam internam obseruantiam Lex spiritua-

Rom. 6.

lis est, id est, vult impleri spiritu, docet purum & castum affectum erga res & uxorem proximi: docet dilectionem proximi, ne offendatur vel in persona & rebus &c. Ideò Decalogus repetitus est in Evangelio propter internos illos affectus, & requirit veram Dei notitiam, fiduciam, timorem, & perfectam dilectionem.

At inquis: Cur Decalogus voce diuina reuocatus est, atq; in tabulis scriptus, quandò lex naturæ hoc ipsum docebat? vt enim oculis lumen quoddam diuinitus est inditum, ita mentibus humanis est insita quædam notitia seu lumen quoddam, quo per sese agnoscunt & iudicant esse vera: natura enim quadam homines vera & certissima agnoscunt, vt facere proximo quæ sibi fieri vult Natura quoq; agnoscit quòd sit conditus, quòd habeat Deum iustū & benefactorem, &c. Respondeo, quia vitio originalis peccati, lex naturæ fuit plurimum obscurata, ideò vt certior extaret notitia atque testimonium per verbum Dei, quæ homo faceret & non faceret, ideò fuit renouatus decalogus, vt certus fieret homo, hæc Deo placere.

3. Tertio, toti Decalogo additæ sunt promissiones & comminationes pœnarum, Exo. 20. dicitur: Ego sum Deus tuus, visitans iniquitatem Patrum in tertiâ & quartam generationem, scilicet hic temporaliter, non enim hoc intelligitur de æternis pœnis, qua pœna nemo punitur nisi propter proprium peccatum Sic Saul propter inobedientiam cum posteritate deletur, 1. Reg. 31. peccatum Dauidis etiam in tota eius gente punitur, 2. Reg. 12. Sic propter idololatriam Salomonis, regnum Israël distractū est, 3. Reg. 2. Sic tota domus Ieroboam propter vitulos aureos deuastata est, 3. Reg. 14. Sic vnum peccatum peperit infinitas calamitates & infinita peccata. Et hodiè punit Deus mundum errorib. bellis, dissipationibus rerum

rum publicarum, & alijs ingentibus calamitatibus propter transgressionem suorum mandatorum, sicut patet Deut. 28. Leuit. 16. Ideò magnitudo ire Dei aduersùs peccata, ponderanda est. Habent quoque præcepta promissionem beneficentiæ Dei, sicut Exodi. 20. faciens misericordiam in millia diligentibus me. donat enim Deus pacem, victoriam, fertilitatem, defensionem, felicitatem in consilijs & rebus gerendis, &c. Et quanuis promissiones Legis sint conditionales, & re ipsa nemo legi satisfaciat, attamē Deus approbat illam inchoatam obedientiam, propter Christum in quē credimus, & dat præmia pro illa omnibus, Matth. 5. merces vestra copiosa est in cælis. Deindè, quia Deus vult Ecclesiam suam in hac vita conseruare, ideò dat varia præmia hîc corporalia: Exercet quoque pios, vt peccatum in carne mortificetur, attamen præcipua præmia & præcipuas pœnas Deus differt in futurum. Sic Christus promittit temporalia præmia, Matt. 6. Primùm quærite regnum Dei, Et 19. centuplum accipiet &c. Marc. 10. accipiat centiès tantum nunc &c. Matt. 25. de negociatoribus. Et Paulus inquit, pietatem habere promissionem præsentis & futuræ vitæ, 1. Tim. 4. Huc pertinent historia regum deum timentium, Dauidis, Ezechiaë Gedeonis, qui gloriosis victorijs adornati sunt aduersus Idololatrias, sicut promittit Deus: Glorificantes 1. Reg. 2. me glorificabo. Præcipua autem præmia spiritualia, Psal. 90. quæ nec auris audiuit, nec oculus vidit, quæ præparauit Deus diligentibus se, in futuro manifestabuntur, 1. Corint. 2. Esa. 64. Promissio denique annexa Decalogo, aut quòd vult punire in tertiam & quartam generationem violatores, & in mille ostendere misericordiam, Exo. 20. hæc omnia testantur, esse præmia bonorum operum &c. Nam lex suas habet promissiones & punitiones in eos, qui eam aut faciunt, aut negligunt, Deut. 28. Leuit. 26. Exod. 20.